

Region Syddanmark

KUDSK og DAHL A/S
Vojensvej 7
6500 Vojens

CVR: 49857217

Klima og Ressourcer
Kontaktperson: Mette
Hedegaard
E-mail: mclh@rsyd.dk
Direkte tlf.: 23805519
Dato: XX. XXXX 2025
Journal nr.: 23/27824

UDKAST TIL Afgrænsningsudtalelse til miljøvurdering af råstofprojekt på matr.nr. 281 Hønkys, Egvad og 43, 141, 217 Mjøs, Rise i Aabenraa Kommune.

Region Syddanmark har den 9. juni 2023 indsendt en ansøgning fra Kudsk & Dahl A/S om tilladelse til indvinding af råstoffer på 47,1 ha på matr.nr. 281 Hønkys, Egvad og 43, 141, 217 Mjøs, Rise i Aabenraa Kommune, herefter kaldet projektarealet. Der er indsendt en opdateret ansøgning til regionen den 9. april 2025.

Projektarealet er en supplerende til en råstoftilladelse på et areal svarende til 104 ha. Sammenlagt vil de to projekter have et areal på ca. 151 ha.

I VVM-screeningsansøgningsskemaet fremgår det, at projektet hører under bilag 1 på grund af størrelsen af ansøgningsarealet.

Proces for miljøvurdering

Et samlet projektareal på mere end 25 ha optræder på miljøvurderingslovens (mvl) bilag 1 pkt.19¹. Ifølge miljøvurderingslovens § 15, stk. 1 må projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet (MKR). Det betyder, at Region Syddanmark ikke må meddele tilladelse til indvinding af råstoffer før ansøger, jf. mvl §20, stk. 1, har udarbejdet en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Ansøger har allerede udarbejdet en VVM-redegørelse i 2017, for de supplerende arealer efter det daværende regelsæt. Dele af beskrivelserne og vurderingerne fra miljøredegørelsen kan også bruges i dag og kan videreføres til den miljøkonsekvensrapport, som der skal udarbejdes. Andre dele er forældede og skal gennemgås på ny, herunder grundvandsforholdene.

Region Syddanmark skal, forud for ansøgers udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten jf. mvl § 23, stk. 1.

¹ LBK nr 4 af 03/01/2023 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), bilag 1 pkt. 19. Råstofindvinding fra åbne brud, hvor minestedets areal er over 25 hektar, eller tørvegravning på et areal over 150 hektar.

Afgrænsningsudtalelsen vil komme i 4 ugers offentlig høring og høringssvarene vil blive indarbejdet, hvor Region Syddanmark vurderer, at det er relevant.

Efter høringsfristens udløb fremsender Region Syddanmark en tilrettet afgrænsningsudtalelse til ansøger, hvorefter ansøger udarbejder en miljøkonsekvensrapport.

Den endelige miljøkonsekvensrapport sendes i høring hos offentligheden og berørte myndigheder i mindst otte uger. Samtidig bliver miljøoplysningerne, der indgår i miljøkonsekvensrapporten, offentliggjort på regionens hjemmeside.

En tilladelse efter råstofloven² erstatter en tilladelse helt eller delvist efter miljøvurderingslovens § 25, jf. miljøvurderingslovens § 15 stk. 4 samt miljøvurderingsbekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1.

Ansøgningen om indvinding af råstoffer på 47,1 ha på matr.nr. på matr.nr. 281 Hønkys, Egvad og 43, 141, 217 Mjøl's, Rise i Aabenraa Kommune, har været sendt i høring hos berørte myndigheder fra d. 30. oktober 2024 til 2. december 2024. Arealet er blevet besigtiget af Region Syddanmark den 26. marts 2025. Den opdaterede ansøgning har været sendt i høring til Aabenraa Kommune igen i to uger fra fredag den 25. april 2025.

Formålet med denne afgrænsningsudtalelse er at afgrænse miljøkonsekvensrapportens omfang, samt at fastlægge metoden for miljøvurdering og miljøkonsekvensrapportens detaljeringsgrad for de miljøparametre, som skal vurderes.

Formålet med en miljøkonsekvensrapport er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til projektets sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Her anvendes miljøvurderingslovens brede miljøbegreb, som omfatter den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, natur, flora, fauna, jordbund, jordarealer, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker, ressourceeffektivitet, samt det indbyrdes forhold mellem disse faktorer. Både positive og negative miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen.

Regionen har udarbejdet nærværende afgrænsningsudtalelse.

² LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer.

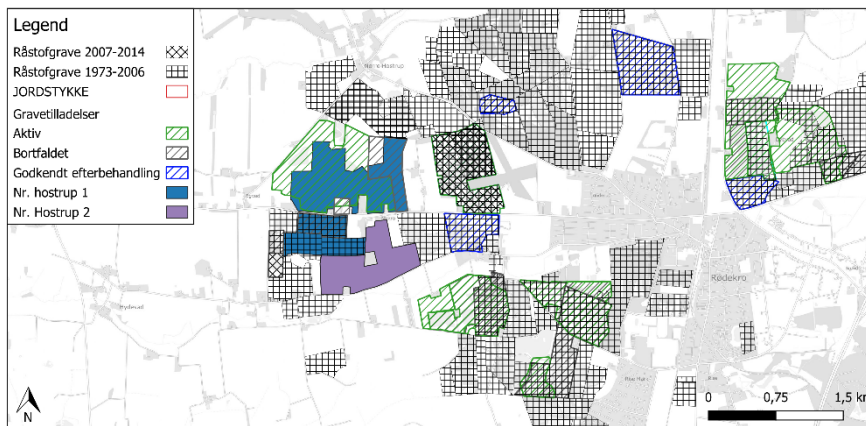
1. Indholdsfortegnelse

Proces for miljøvurdering	1
1. Indholdsfortegnelse	3
2. Projektbeskrivelse.....	4
2.1 Tidligere og eksisterende råstoftilladelser	4
2.2 Det ansøgte projekt.....	4
3. Miljøkonsekvensrapportens indhold	9
3.1 Afgrænsningen.....	11
4. Miljøemner, der ikke indgår i miljøkonsekvensrapporten	19
5. Habitatbekendtgørelsen - væsentlighedsvurdering	21
6. Høring af berørte myndigheder og offentligheden	23
7. Afgørelser fra andre myndigheder	24
8. Videre forløb	25
9. Bilag 1 Høringssvar	26
10. Bilag 2 Aabenraa Kommunes ansøgningsskema til "ANSØGNING OM TILLADELSE TIL GRUNDVANDSSÆNKNING OG BORTLEDNING AF GRUNDVAND"	27

2. Projektbeskrivelse

2.1 Tidligere og eksisterende råstoftilladelser

Der har været gravet i området omkring Hellevadvej mellem Rødekro og Hellevad omkring Egvad i mange år. Råstofindvindingen har været foretaget af flere råstofvindere. Placeringen af de tidligere råstofindvindingsaktiviteter ses på nedenstående kortbillede.

Figur 1. Figur over området vestligt for Rødekro. Både gamle og aktive gravearealer vises. Samtidigt ses Kudsk & Dahls igangværende råstofindvindingsområde, benævnt nr. Hostrup 1 og det nyligt ansøgte område, benævnt Nr. Hostrup 2. De grønne polygoner viser andre aktive råstofgrave i området december 2024.

Kudsk & Dahl har senest gravet på matriklerne matr.nr. 13, 21, 22, 34, 273, 276 og 314 Hønky's, Egvad og 25 og 35 Mjøl's, Rise i Aabenraa Kommune. Råstofindvindingen er fortsat aktiv om end snart tilendebragt. Det samlede område for Kudsk & Dahls råstofaktiviteter fremgår af figur 1. Af figuren ses området vest for Rødekro. Både gamle og aktive råstofgrave ses.

Der er i april 2017 udarbejdet en VVM-redegørelse for et samlet areal på 156 ha fordelt på 104 ha og 52 ha. Den første tilladelse gældende for de 104 ha er meddelt, og er den ovenfor nævnte aktive råstofindvinding. Råstoftilladelsen er gældende frem til den 4. oktober 2032. Der er udarbejdet en samlet miljøredegørelse for begge arealer samt supplerende notater i form af flere støjnotater (2022) og et naturnotat om tilstedeværelsen af bilag 4 arter (2022). I nuværende ansøgning er der kun ansøgt om 47,1 ha ud af de 52 ha, som miljøredegørelsen fra 2017 omhandler.

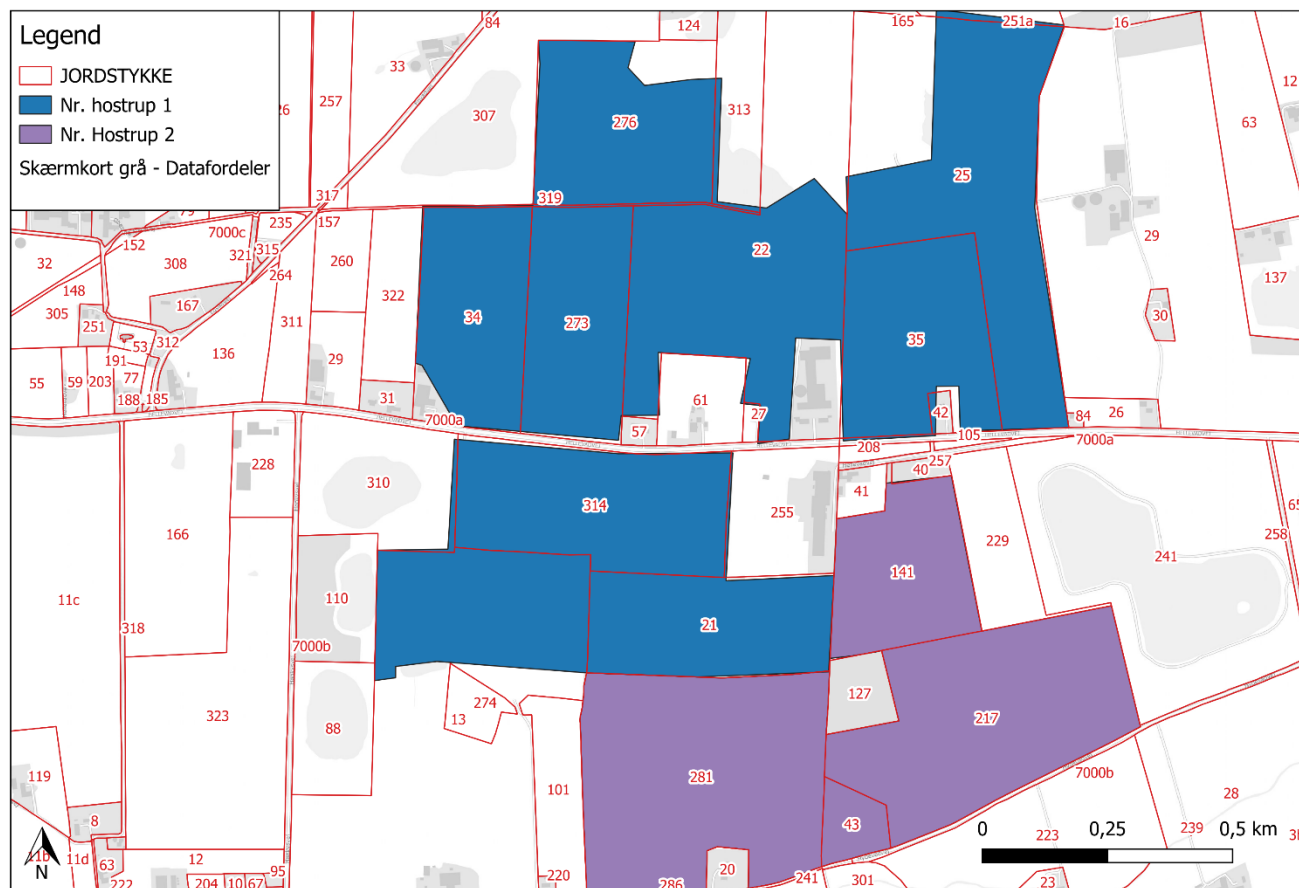
2.2 Det ansøgte projekt

KUDSK & DAHL A/S har den 9. juni 2023 indsendt (modtaget 12. juni 2023) en ansøgning om råstofindvinding af sand, grus og sten samt muld på et areal på 47,1 ha på matr.nr. 281 Hønky's Egvad og matr.nr. 43, 141 og 217 i Aabenraa Kommune, se figur 1. På møde den 18. december 2024 har KUDSK & DAHL A/S suppleret, at de anser VVM-redegørelsen fra 2017 og et naturnotat fra 2022 som en del af ansøgningsmaterialet. Den 9. april 2025 har KUDSK & DAHL opdateret ansøgningen med bl.a. en graveplan, nye driftstider, en efterbehandlingsplan samt med faglige notater omhandlede natur (2022), støjkilder (2020) og støjnotat (2022).

Projektarealet ligger inden for det udlagte råstofgraveområde Hønky's Nord i Råstofplan 2020. Kudsk & Dahls eksisterende aktive grusgrav ligger nord for projektarealet, se figur 2. De to områder vil tilsammen fungere som en samlet Nr. Hostrup grusgrav. Nr. Hostrup 1 har allerede en meddelt råstoftilladelse, mens Nr. Hostrup 2 er det ansøgte råstofprojekt. Pladsen, hvor der skal sorteres og oparbejdes materiale ligger på matr.nr. 34 Hønky's Egvad og er omfattet af råstoftilladelsen til Nr. Hostrup 1. De aktuelt ansøgte områder deler matrikelskel med nogle af arealerne, der er omfattet af den meddelte tilladelse. Omtrent 400 meter syd fra arealet ligger et aktivt råstofindvindingsområde,

som varetages af en anden indvinder.

Der skal anvendes samme adgangsvej til offentlig vej, Hellevadvej, som det er tilfældet i dag. Projektarealet består af konventionelt dyrkede markarealer.

Figur 2. Oversigtskort. Blå arealer er de igangværende råstofindvindingsarealer (Nr. Hostrup 1). Lilla arealer er de ansøgte råstofindvindingsarealer (Nr. Hostrup 2), som igen er en mindre del af de supplerende arealer beskrevet i miljøredegørelsen fra 2017.

Den samlede råstofindvinding for hele grusgraven med både den eksisterende aktive grusgrav Nr. Hostrup 1 og projektarealet, Nr. Hostrup 2, vil ikke overstige den eksisterende aktivitet. Den samlede årlige indvindingsmængde vil være op til. 300.000 m³, heraf ca. 270.000 m³ under grundvandsspejlet for de to tilladelsesområder tilsammen.

Materialerne kan anvendes til vejmaterialer som stabilgrus, bundsikringsmaterialer, tilslag til asfalt samt sandfyld og uspecifiserede vejmaterialer og som betontilslagsmaterialer.

Der er ca. 0,35 m muld, som til dels anvendes til jordvolde samt sælges som muld. Der er ikke truffet overjord på arealet.

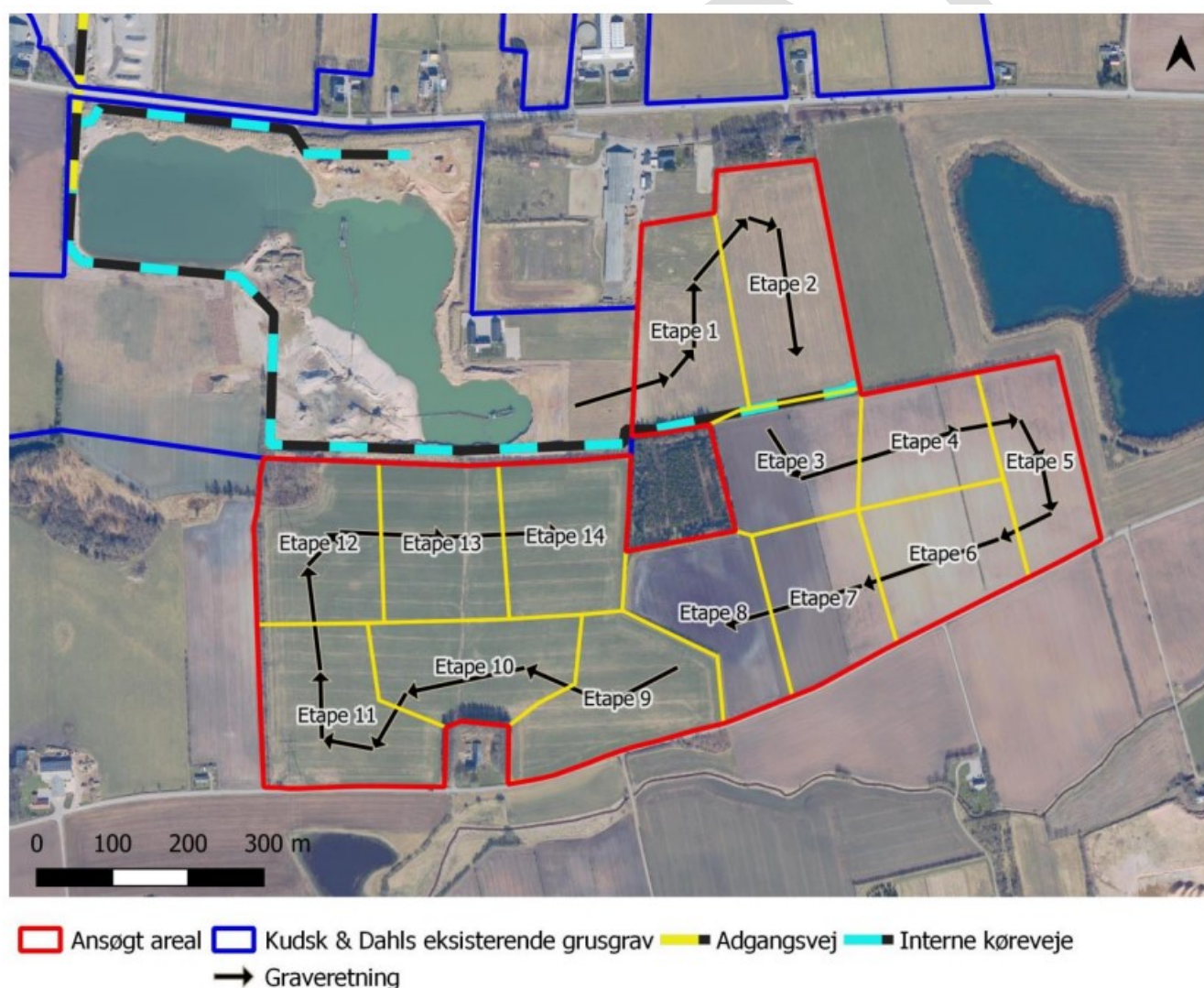
Indvindingen på det ansøgte areal vil foregå i sammenhæng med indvindingen i den eksisterende råstofgrav ved Nr. Hostrup, som ligger nord for det ansøgte areal. I den eksisterende råstofgrav indvindes der både nord og syd for Hellevadvej. Salg af materialer vil ske fra den eksisterende materialeplads nord

for Hellevadvej (matr.nr. 34 Hønkys, Egvad). Oparbejdningen af de materialer, der indvindes på de ansøgte arealer, vil også foregå her. Støjen fra materialepladsen og den interne transport, der krydser den offentlige vej, er der redegjort for i VVM-redegørelsen fra 2017 samt i støjnotat fra 2022.

Råstofindvindingen vil fortsætte fra den eksisterende gravetilladelse (Nr. Hostrup 1) på matr.nr. 21 Hønkys Egvad mod øst ind på det ansøgte areal på matr.nr. 141 Mjøl's Rise, og derfra først mod syd til matr.nr. 217 Mjøl's Rise og dernæst mod vest på matr.nr. 43 Mjøl's Rise og 281 Hønkys Egvad. Der vil kunne forekomme to sandsugere i samme gravesø. Der vil være to sandsugere på Nr. Hostrup 2, mens en tredje benyttes på nordsiden af Hellevadvej.

I VVM-redegørelsen (2017) står beskrevet, at der vil være to gravesøer syd for Hellevadvej, men kun når der er én gravesø tilbage nord for Hellevadvej, hvor der sker aktiv råstofindvinding. Således at det samlede område for Nr. Hostrup 1 og 2 består af 3 aktive gravesøer.

Råstofindvindingen kommer på det ansøgte projektområde til at foregå i 14 etaper.

Figur 3. Den ansøgte graveplan fra ansøgningen. Der ses retningen af gravningen samt køreveje. De anvendte maskiner; sandsuger, afvander og Powerscreen er mobile anlæg, der vil flytte med indvindingen rundt i området.

Muldlaget vil blive anvendt til støjvolde eller opbevaret i stakke på det ansøgte areal. Muldlaget afømmes. Der afømmes typisk 1-4 ha ad gangen. Herefter foregår råstofindvindingen med gummiged over grundvandsspejlet. Materialerne som indvindes over grundvandsspejlet, køres enten direkte med

dumper over til materialepladsen til videre oparbejdning, eller tørsorteres på stedet i en mobil tørsorterer, inden de køres til materialepladsen. Gravning under grundvandsspejlet vil foregå med en sandsuger og en afvander. Der er ansøgt om 2 sandsugere med tilhørende afvandre. Der vil potentielt kunne blive indvundet ned til 20 meter under grundvandsspejlet med en generel dybde på ca. 15 meter. Dybden er afhængig af lerforekomsterne på arealet, da sandsugeren ikke er god til at gennembryde lerlag.

Når råstofferne i de første etaper er indvundet, flyttes materialerne fra de nye etaper til de tidligere etaper. Sådan fortsættes indvindingen i området etapevis. I den sidste etape kommer der til at være flere søer, når indvindingen og efterbehandlingen er færdig.

Koten for terrænet varierer fra 39-42 m DVR90.

Projektet omfatter flytning af muld, indvinding af råstofferne muld, sand, grus og sten, oparbejdning, lagring og udlevering af råstofferne samt efterbehandling af gravearealet.

Råstofindvindingen vil foregå med følgende materiel:

- 2 stk. læssemaskiner (gummiged) (Der er 5 læssemaskiner i den samlede grav, men kun to vil være i brug syd for Hellevadvej)
- 2 stk. dumpere
- 2 stk. eldrevede sugeskibe
- 2 stk. afvandre
- 1 stk. tørsorteringsanlæg. (Powerscreen).

Mandskabsskur og -faciliteter er placeret i den allerede aktive råstofgrav nord for projektarealet på matr.nr. 34 Hønkys Egved /Nr. Hostrup 1), se figur 2. Der er også værkstedshal indrettet med værkstedsfaciliteter. Det er også her oparbejdning, oplag af salgsklart materiale samt oplag af affald sker. Dette areal er allerede omfattet af en gældende råstofftilladelse.

Der søges om følgende driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsmaskiner samt for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område:

Tabel 1 Driftstider:

For gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg		
Mandag – fredag	Lørdage	Søn- og helligdage
07.00 - 18.00	07.00 - 14.00	Ingen
For udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område		
Mandag - fredag	Lørdage	Søn- og helligdage
07.00 - 18.00	07.00 – 14.00	Ingen

Det forventede årlige forbrug af dieselolie er ca. 160.000 l og for hydraulikolie er forbruget ca. 2000 l. Forbruget er for aktiviteterne i både Nr. Hostrup 1 og Nr. Hostrup 2. Der vil kun være et mobilt tankanlæg i form af en 200 l ADR-godkendt tank inden for projektarealet.

Anlæg og maskiner serviceres af diverse virksomheder afhængig af typen eller i værkstedshallen. Øvrige olieholdige produkter/affald opbevares i beholdere, der står i spildbakker. Brugte batterier og

akkumulatorer opbevares i værkstedshallen. AdBlue opbevares i ligeledes i værkstedshallen. Der er servicekontrakter med affaldsindsamlende virksomheder til indsamling af de forskellige former for affald.

Dieseltank på 5900 l er placeret på befæstet areal i maskinhallen.

For at undgå støvgener vil der blive vandet efter behov. Vand til vanding af interne veje, pladser og lagerbunker hentes fra eksisterende gravesø. Den eksisterende adgangsvej og overkørsel ud til Hellevadvej er asfalteret på det meste befærdede stykke.

Der forefindes allerede en vandindvindingstilladelse til vask af råstofmaterialerne, som foregår på matr.nr. 34 Hønkys Egvad. Denne råstofansøgning vil ikke øge forbruget af vand i forbindelse med vask af råstofmaterialer, da den samlede mængde (300.000 m³) af indvundet råstofmateriale ikke ændrer sig.

Der søges om tilladelse til indvinding af overfladevand fra gravesø til støvbekæmpelse på de ansøgte arealer og til den mængde vand der suges op i forbindelse med råstofindvinding.

Kudsk & Dahl A/S har lavet en støjberegning for driften af indvindingen for alle maskinanlæg udover et tørsorteringsanlæg. Det samlede støjbidrag er ved de nærmeste naboer beregnet til henholdsvis 52 dB(A) i dagtimerne i punkt BP6S samt 48 dB(A) i dagtimerne i punkt BP7 uden brug af tørsorteringsanlægget på arealet. Ifølge støjnotatet af 26. august 2022 er det ikke nødvendigt at etablere afværgeforanstaltninger for Nr. Hostrup 2.

Mængden af trafik forventes ikke at ændre sig, da produktionsmængden fra den samlede grusgrav forbliver 300.000 m³/år, som den har været hidtil fra den eksisterende grusgrav. Der er i ansøgningsmaterialet oplyst, at der vil være ca. 45 lastbiler pr dag.

Projektarealet forventes efterbehandlet til grundvandsfødte søer på over 3 ha med lave brinker samt en del mindre søer. Der vil ikke blive pålagt muld på søbredder i en bræmme på 20 m omkring søerne. Der kommer tidvis fugtige naturarealer rundt om søerne. Skråninger mod naboejendomme ønskes at stå med en skråningshældning på 1:2 og afstande til skel på mindst 3 meter. Der vil ikke blive gravet nærmere end 25 m fra grundmurede bygninger.

Graveafstand til de to højspændingsmaster på den vestligste del af det ansøgte areal vil blive fastlagt af Energinet, der er ledningsejer. Der skal søges om dispensation hos Energinet til gravning under ledningerne.

Eventuelle ledninger i jorden vil, efter aftale med ledningsejer, enten blive omlagt, eller der holdes respektafstande og hældninger til disse ved indvinding.

Der er områder beskyttet af regler i naturbeskyttelsesloven nær ved det ansøgte projektareal til alle sider. Mod vest i form af en mose (ca. 60 meter), og længere væk nogle søer (mindst 275 meter) samt en sø over 3 ha ca. 40 meter mod øst. Syd fra det ansøgte areal løber Rødå og der findes et beskyttet engområde samt sø. Nord for Hellevadvej er der tilsvarende naturtyper og søer omfattet af beskyttelse samt et beskyttet vandløb. Vandløbet er miljømålfastsat.

Der ansøges om dispensation fra søbeskyttelseslinjen for et areal mod øst på ansøgningsarealet. Aabenraa Kommune har oplyst hvilke oplysninger, der er nødvendige for at behandle ansøgningen.

Ansøger har i 2022 udarbejdet et naturnotat, hvor 23 natur lokationer i området er blevet gennemgået i juni og juli 2022. Se figur 4, hvor lokationerne fremgår.

Naturnotatet fra 2022 forholder sig til bilag 4 arter og det konkluderes, at råstofindvindingen ikke vil

have konsekvens for bilag 4 arterne. De beskrevne bilag 4 arter er Strandtudse, Løgfrø, Løvfrø, Spidssnudet frø, Stor vandsalamander, Mark firben.

Figur 3.1: Oversigt over de undersøgte lokaliteter, som omfatter udvalgte vandhuller og moser samt nuværende og fremtidige arealer, der ønskes at søge indvindingstilladelse til.

Figur 4. Uddrag fra naturnotatet fra 2022. Uddraget viser et kort over de 23 lokationer, som der er blevet gennemgået og undersøgt for dyreliv. Det orange areal omfatter det ansøgte projektområde, Nr. Hostrup 2, der dog er lidt mindre end det på figuren angivne areal.

Ansøger har oplyst, at grundvandsspejlet til i kote 38 m DVR90. Potentialekoterne i området går fra nordøst til sydvest. Grundvandsmagasinet er beliggende i sandaflejringer. Området ligger meget tæt på vandskel. Projektområdet er beliggende i OSD-område og grundvandsmagasinet er nitratfølsomt. Det er indsatsområde for grundvand. Der er flere private drikkevandsboringer i nærområdet.

Ansøgningsområdet er ikke beliggende indenfor indvindingsopland til vandværker, om end at projektområdet ligger midt i mellem indvindingsoplandene til Hellevad Vandværk, Rise Vandværk og Rødekre Vandværk Syd.

3. Miljøkonsekvensrapportens indhold

Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde de oplysninger, som fremgår af miljøvurderingslovens § 20, stk. 1-5 og bilag 7. Nærværende afgrænsningsudtalelse skal ligge til grund for rapporten (vedlægges som bilag).

Oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet, og bygherre skal sikre, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kvalificerede og kompetente eksperter,

jf. miljøvurderingsloven § 20, stk. 1 og 6.

Området, der skal inddrages i miljøkonsekvensrapporten, er det ansøgte projektareal og de omkringliggende relevante områder. De eksisterende grusgravsarealer i området skal inddrages som kumulativ påvirkning.

Region Syddanmark har foretaget en væsentlighedsvurdering, se afsnit 5. Regionen vurderer, at projektet ikke påvirker nærliggende Natura 2000 områder.

Region Syddanmark har yderligere bemærkninger til følgende punkter fra miljøvurderingslovens § 20 og bilag 7:

Ikke-teknisk resume

En sammenfatning af hele miljøkonsekvensrapporten, hvor de vigtigste oplysninger og vurderinger er trukket frem på en letforståelig måde for at give et hurtigt overblik over projektet og dets miljøpåvirkninger.

Projektbeskrivelse

Oplysninger om projektets placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender, herunder de anvendte maskiner, arbejdstid mm.

Projektbeskrivelsen skal også omfatte en detaljeret grave- og efterbehandlingsplan, der beskriver graveetaper, graveretning, indvindingsmængde, oparbejdning, gravning under grundvandsspejl samt dimensionering (højde og placering) af støjvolde på baggrund af støjberegningerne.

Efterbehandlingsplanen skal angive, hvad formålet med efterbehandlingen bliver, hvorledes der vil blive efterbehandlet med hensyn til landskab, fredskov, lysåbnearealer, gravesø, muld pålæggelse eller ej, eventuel fremtidig brug af gødning og pesticider, offentlig adgang, forøgelse af naturværdi, bilag 4 arters biotoper, mv.

Hovedforslag, alternativ og referencescenarie

Hovedforslaget, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der gives tilladelse til råstofindvinding samt dispensationer til søbeskyttelseslinjen og til gravning under højspændingsledninger.

Alternativer: Miljøkonsekvensrapporten skal omfatte en kort skitsering af grunden til at vælge det/de alternativer, der har været behandlet. Herunder det alternativ, hvor der ikke gives dispensation for søbeskyttelseslinjen og dispensation til gravning under højspændingsledningerne. Der skal også beskrives fravalgte alternativer, og årsager til den valgte løsning. Dette fremgår af miljøvurderingslovens bilag 4, punkt h.

Referencescenariet, der skal indgå i miljøvurderingen, er det scenarie, hvor der ikke gives tilladelse til ansøgte råstofindvinding og råstofindvindingen hermed kun fortsætter i den eksisterende aktive grusgrav.

For hvert miljøemne skal hovedforslag og referencescenariet beskrives og vurderes, sådan at miljøpåvirkningerne ved hhv. hovedforslaget og referencescenariet kan sammenlignes.

Miljøemner

Beskrivelse og vurdering af de miljøpåvirkninger, som projektet vil medføre for de miljøemner, hvor der ikke kan afvises at være en væsentlig påvirkning. Både positive, negative, direkte og indirekte miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen. Miljøvurderingsloven fastlægger, at der skal vurderes på både de kort-, mellem- og langsigtede påvirkninger, hvorfor der er brug for vurdering af påvirkningerne, når indvindingen er i gang, samt når der er foretaget efterbehandling. De udvalgte miljøemner gennemgås nedenfor i tabel 2.

Metode til vurderinger

For hvert af miljøemnerne skal datagrundlaget beskrives, og det skal fremgå, hvordan vurderingerne er foretaget og af hvem data eller analyser i felten er indsamlet og foretaget af.

Kumulative effekter

Kumulative effekter af miljøpåvirkningerne samt for øvrige relevante aktiviteter i området skal indgå i miljøkonsekvensrapporten, både for de enkelte miljøemner og samlet set.

Det skal undersøges, om der er eksisterende og/eller planlagte aktiviteter i området jf. kommunal planlægning samt råstofindvindinger, der kan give kumulative miljøpåvirkninger. Eventuelle øvrige igangværende aktiviteter i nærområdet, fx støjende virksomheder og andre råstofgrave kan være relevante.

Afværgetiltag og overvågning

Ved eventuelle væsentlige påvirkninger skal der overvejes afværgetiltag og overvågning.

For hvert miljøemne vurderes det, hvilke afværgetiltag, der evt. er nødvendige for at undgå/minimere miljøpåvirkningen.

Anden planlægning

Der skal i miljøkonsekvensrapporten redegøres for det ansøgtes forhold til anden planlægning, herunder:

Statens vandplanlægning

- Statens vandplanlægning jf. gældende Vandområdeplan 2021-2027. Der skal redegøres for relevante vandforekomsters (søer, vandløb, og grundvandsforekomster) tilstand og målsætning, og det skal vurderes, om det ansøgte medfører forringelse af vandforekomsternes tilstand, og mulighed for målopfyldelse. Miljøvurderingen skal indeholde en redegørelse for, at en miljøtilladelse til projektet vil være i overensstemmelse med den bindende danske vandplanlægning og skal omfatte både anlægsfase, driftsfase og efterbehandling af arealet.

Kommuneplaner, sektorplaner mv.

- Det ansøgtes forhold til øvrig relevant planlægning såsom kommuneplan og sektorplaner skal beskrives i miljøkonsekvensrapporten.

3.1 Afgrænsningen

Afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold er udarbejdet på grundlag af ansøgningsmateriale indsendt til regionen den 9. juni 2023, høringssvar fra de berørte myndigheder fra høringen der blev foretaget i perioden fra den. 30. oktober 2024 til 2. december 2024, diverse Gis-lag, samt en besigtigelse af arealet af Region Syddanmark den 26. marts 2025.

Region Syddanmark har fundet at følgende miljøemner skal indgå i miljøkonsekvensrapporten:

- Befolkning og sundhed, herunder støj.
- Den biologiske mangfoldighed, flora og fauna, herunder, bilag IV-arter, rødlistearter og fredede arter, § 3 beskyttede naturtyper og søbeskyttelse,
- Vand, herunder overfladevand, grundvand (NFI og OSD), vandforsyningsboringer, vandindvinding og vandområdeplaner
- Materielle goder, herunder ledninger
- Kulturarv, herunder fortidsmindebeskyttelse og jordfaste fortidsminder

For de øvrige miljøemner er det vurderet, at der ikke vil være en væsentlig miljøpåvirkning. Emnerne er gennemgået i afsnit 4.

Miljøemner:

Nedenfor gennemgås de miljøemner, som vurderes at skulle indgå i miljøkonsekvensrapporten, samt datagrundlaget, som forventes tilvejebragt og anvendt i miljøkonsekvensrapporten. Region Syddanmark skal specificere, at både negative og positive miljøpåvirkninger skal indgå i vurderingen.

Tabel 2 Miljøemner som skal indgå i miljøkonsekvensrapporten: Miljøemner	
Uddybning og begrundelse	
Befolkning og sundhed	
Støj	Uddybning: Der skal udarbejdes støjberegninger for aktiviteterne i råstofgravene (maskinel og intern trafik) for referencescenariet og for det ansøgte projekt og det allerede tilladte projekt i fuld drift hver for sig og i samdrift. Beregningerne skal baseres på det ansøgte maskinel og worst case scenarier for placering af flytbare kilder. Hvis tidligere udarbejdede støjredegørelser inddrages, skal det sikres, at de er aktuelle. Derudover skal det undersøges og begrundes, hvorvidt om Hydevadvej 6 og 17 bør medtages i beregningerne. Anlægsfasen: Beskrivelse af arbejdsprocesserne for afrømning af muld, samt opbygning af jord/støjvolde, og eventuel samtidighed med indvinding. Beregning af støj ved alle de nærmeste boliger, beskrivelse af evt. overskridelser af støjgrænser, samt vurdering af hvilken støjgrænse, der vil kunne overholdes. Driftsfasen: Der skal udarbejdes støjberegninger for driften i relevante worst case situationer, <u>samtlig</u>e maskiner som skal anvendes på det ansøgte areal skal medtages i støjberegningerne. Støjberegninger og vurderinger skal udføres jf. Miljøstyrelsens gældende vejledninger og støjudbredelse skal vises på kort dels for referencescenariet, dels for worst case scenarier både uden og med eventuelle afværgeforanstaltninger. Begrundelse: Miljø- og Fødevareklagenævnet har i en afgørelse om støjberegninger for anlægsfasen fastlagt, at det skal beskrives, hvilke støjgrænser man vil kunne overholde, og hvad der planlægges for at mindske støj mest muligt. For det allerede aktive indvindingsareal nord og syd for Hellevadvej og det aktuelle ansøgte projektareal er der i vvm-redegørelsen fra 2017 og senere i 2022 udarbejdet flere støjrapporter, som viser at driften ikke giver anledning til væsentlige gener under bestemte forudsætninger. Hvis det tidligere udarbejdede materiale inddrages, skal det sikres at materialet er aktuelt. Den indsendte støjberegning medtager ikke det ansøgte tørsorteringsanlæg i beregningerne. Støjen fra denne maskine er derfor ikke angivet og evt. afværgeforanstaltninger kendes ikke. Hydevadvej 6 og 17 angives ikke på den indsendte støjberegning.
Natur	
Beskyttede og fredede arter (bilag II, bilag IV, bilag V, rødlistede og fredede)	Uddybning: Kortlægning og feltundersøgelser af forekomst af beskyttede og fredede plante- og dyrearter, herunder bilag II-, bilag IV-, bilag V-, rødlistede og

fredede arter). Kortlægning af spredningsveje (økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser). Alle relevante aspekter skal belyses.

Hele det aktuelle ansøgte indvindingsområde samt tilstødende og nærliggende naturarealer gennemgås og screenes for beskyttede arter, herunder egnede levesteder og eventuelle forekomster. Findes lokaliteter, hvor fredede eller beskyttede arter kan forekomme, skal disse indgå i de videre feltundersøgelser.

Den økologiske funktionalitet skal undersøges og vurderes, herunder om det ansøgte projekt vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV arter, og om projektet i øvrigt opfylder de forpligtigelser, der følger af habitatdirektivets artikel 12.

Vurdering af projektets påvirkning af beskyttede og fredede arter i og omkring projektarealet både under og efter indvindingen. Påtænkte afværgeforanstaltninger med henblik på at undgå, forebygge eller begrænse påvirkningen skal beskrives og konkretiseres.

Kortlægningen skal baseres på hvilke arter, der kan forventes i områderne, fx jf. de seneste artsovervågningsrapporter og "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV", "Dansk Pattedyratlas", Miljøstyrelses artsleksikon samt de arter, der er registreret i området. Data fra Danmarks Miljøportal (Naturdata), Arter.dk, Naturbasen.dk samt kommunens eventuelle supplerende registreringer.

Feltundersøgelser skal følge de gældende retningslinjer og vejledninger for undersøgelse af naturtyper og arter, herunder Habitatvejledningen og Novana's naturprogram samt tage højde for den seneste administrative praksis fra klagenævnet og retspraksis på området. Gennemførte feltundersøgelser dokumenteres med relevante besigtigelsesnotater.

Begrundelse:

Det allerede aktive indvindingsareal nord og syd for Hellevadvej og det aktuelle ansøgte projektareal samt tilstødende naturarealer er blevet gennemgået for forekomster af beskyttede og fredede arter. Det fremgår af vvm-redegørelsen fra 2017 samt naturnotatet fra 2022. Yngle- og rastesteder for bilag IV arter er blevet lokaliseret. Det er blevet konkluderet, at der ikke ville ske en forringelse af yngle og rasteområder, samt at den økologiske funktionalitet ikke vil blive påvirket af gravningen. Hvis det tidligere udarbejdede materiale inddrages, skal det sikres, at materialet er aktuelt.

Det fremgår ikke af de tidligere udarbejdede dokumenter (naturnotat 2022 og vvm-redegørelsen fra 2017), hvorvidt områder omkring/ i Rødå, samt en tilknyttet eng er undersøgt. Områder som ligger umiddelbart syd for det aktuelle ansøgte areal. Derudover fremgår det ikke, hvorvidt en i 2023 og 2024 opstået sø/vandhul på matr.nr. 217 Mjøl's Rise er medtaget eller ej i de eksisterende undersøgelser. Vandhullet skal medtages, såfremt det fortsat er til stede i feltsæsonen 2025.

**Beskyttede naturtyper,
naturbeskyttelsesområder og
økologiske forbindelser**

Uddybning:

Rapporten skal belyse og vurdere, om det ansøgte projekt kan medføre tilstandsændringer af beskyttede naturtyper (jf. naturbeskyttelseslovens definition på tilstandsændring).

Beskrivelse og vurdering af beskyttede naturtyper på baggrund af besigtigelser, artslistes og tilstandsvurderinger samt beskrivelse og vurdering

af naturbeskyttelsesområder og økologiske forbindelser omkring projektarealerne.

Beskrivelse og vurdering af om terrænændring ifm. råstofgravningen kan påvirke oplande og hermed tilstrømning af vand til beskyttede våde naturtyper. Beskrivelse og vurdering af, om gravning under grundvandsspejlet kan påvirke beskyttede våde naturtyper – se også under ”vand” nedenfor. Beskrivelse og vurdering af hydrologiske forbindelser mellem de enkelte beskyttede naturtyper og nuværende og fremtidige gravesøer samt eventuelle påvirkninger fra gravningen.

Synkronmålinger af vandspejlskoter i søer, vandløb og moser omkring det aktuelt ansøgte projektområde samt i gravesø til belysning af hydrologiske sammenhænge. Dette kædes sammen med områdets geologiske opbygning og dannelse.

Kortlægning af spredningsveje (økologiske forbindelser og potentielle økologiske forbindelser). Vurdering af projektets påvirkning af de økologiske forbindelser under og efter indvindingen. Mulig påvirkning både under råstofindvinding og efter endt efterbehandling skal vurderes.

Påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge eller begrænse påvirkning. Eventuel metode for overvågning, varslingssystem og instrukser skal beskrives og vurderes.

Datagrundlaget for dette miljøemne er eksisterende udpegninger af beskyttede naturtyper, naturbeskyttelsesområder og økologiske forbindelser, besigtigelsesnotater, terrænmodel, luftfotos, potentialekort og andet relevant data- og kortmateriale, GPS synkronmåling af vandspejlskoter, borer mm. Det skal tydeligt fremgå, hvad der er eksisterende data, og hvad der er data fra nye undersøgelser. Beregninger fra modelværktøjet Best kan bruges til at belyse påvirkningen.

De tekniske anvisninger for Novana's naturprogram skal følges.

<https://ecos.au.dk/forskningraadgivning/fagdatacentre/biodiversitet/tekniske-anvisninger>

Begrundelse:

Der er flere beskyttede naturområder omkring projektarealet med formodet hydrologisk sammenhæng til projektarealerne, herunder Rødå og det er derfor nødvendigt med bedre belysning af, om og i givet fald hvordan og hvor meget de beskyttede naturområder påvirkes af projekterne.

Det allerede aktive indvindingsareal nord og syd for Hellevadvej og det aktuelle ansøgte projektareal samt tilstødende naturarealer er blevet gennemgået for beskyttede naturtyper og indvindingens påvirkning heraf. Det fremgår af vvm-redegørelsen fra 2017 samt naturnotatet fra 2022, at der ville ske en mindre ændring i vandstanden på de våde naturområder og der ellers ikke ville ske påvirkninger. Hvis det tidligere udarbejdede materiale inddrages, skal det sikres at materialet er aktuelt.

Det fremgår ikke af de tidligere udarbejdede dokumenter (naturnotat 2022 og miljøredegørelsen fra 2017), hvorvidt nogle områder omkring og i Rødå, samt en tilknyttet eng er undersøgt. Områder som ligger umiddelbart syd for det aktuelle ansøgte areal. Derudover fremgår det ikke, hvorvidt en i 2023 og 2024 opstået sø/vandhul på matr.nr. 217 Mjøl's Rise er medtaget eller ej i de eksisterende undersøgelser.

	Der angives ikke om der forekommer kumulative effekter ved samtidig gravning i nabogrusgrave hos andre indvindere i dokumenterne fra 2017 og 2022 Aabenraa Kommune har 15. maj 2025 tilkendegivet, at de ønsker modelværktøjet BEST til at beregne kumulative påvirkninger og vandstandssænkninger fra nye indvindinger i forhold til påvirkningen af Rødå.
Dispensation fra søbeskyttelseslinje	De oplysninger, der skal bruges til udarbejdelse af dispensation for søbeskyttelseslinjen på matr.nr. 217 Mjøl's Rise skal beskrives. Beskrivelsen skal indeholde oplysninger om omfanget af gravearbejdet vist på et kort, beskrivelse af de fysiske parametre (dybde, hældning mm), og en beskrivelse af hvor der rømmes jord og flyttes jord hen til oplag. Oplag inden for beskyttelseslinjen, kræver også dispensation. Begrundelse. Aabenraa kommune har oplyst, at de mangler oplysninger til udarbejdelse af dispensation fra søbeskyttelseslinjen. Oplysningerne skal tilvejebringes for, at der kan gives tilladelse til at grave inden for søbeskyttelseslinjen.
Vand	
Gravning under grundvandsspejlet	Uddybning: Beskrivelse og vurdering af graveprocessen, herunder intensiteten, og mulige påvirkninger af grundvandet, kvalitativt og kvantitativt – både det regionale og dybereliggende grundvand, grundvandsspejl og lokal strømningsretning. Vurdering af sænkning af grundvandsspejl ved omkringliggende våde naturtyper. Beskrivelse af vandområdeplanerne for området. Vurdering af projektets påvirkninger af vandområdeplanernes målsætninger. Vurdering af, om råstofindvindingen vil medføre en forringelse af tilstanden af grundvandsforekomsters tilstand eller hindre opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Beskrivelse og vurdering af gravning under grundvandsspejlets påvirkning af de omkringliggende beskyttede naturtyper, søer og vandløb (både de miljømålsfastsatte og dem uden miljømål), samt om der kan ske direkte eller indirekte påvirkninger af de enkelte vandforekomster Beskrivelse og vurdering af grundvandets sårbarhed før, under og efter råstofindvinding samt grundvandsbeskyttelsen efter endt råstofindvinding (også eventuelle positive påvirkninger). Kumulation skal belyses med henblik på påvirkning af grundvand med andre projekter, hvor der indvindes under grundvandsspejl i området eller på anden vis, kan påvirke grundvandet. Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkning. Data fra Geus, gældende vandområdeplaner, grundvandskortlægningen, evt. kommunen, viden om pesticider mm. samt regionen for eksisterende og kommende råstofprojekter, hvor grundvandet berøres. Beregninger (som minimum) fra modelværktøjet BEST. Begrundelse: Processen og påvirkningen er tidligere blevet beskrevet i VVM-redegørelsen fra 2017. Hvori det bl.a. beskrives, at der sker en reduktion i

	vandløbsafstrømningen på op til 0,006 m³/s for Surbæk og Rødå. Det er ikke belyst tilstrækkeligt hvordan råstofindvindingen kan tilrettelægges for at mindske eller undgå denne reduktion således, at projektet kan gennemføres i henhold til indsatsbekendtgørelsens³ § 8. Derudover er den kumulative påvirkning fra gravning under grundvandsspejlet fra nærliggende råstofgrave, som ikke er ejet af Kudsk & Dahl, ikke beskrevet. Region Syddanmark har kendskab til er der i aktive tilladelser er tilladelse til at indvinde op til 720.000m³ sand, grus og sten under grundvandet om året. Fremadrettet vil alle ansøgte projekter og igangværende aktive tilladelser, som ikke erstattes af nye tilladelser, sammenlagt kunne nå op på en mængde af 830.000 m³ sand, grus og sten indvundet under grundvandsspejl om året. Aabenraa Kommune har tilkendegivet, at de ønsker modelværktøjet BEST til at beregne kumulative påvirkninger og vandstandssænkninger fra nye indvindinger.
Vandforsyning – vandforsyningsboringer, indvindingsoplande til vandforsyning og OSD	Uddybning: Beskrivelse og vurdering af mulige påvirkninger af grundvandet. Herunder redegørelse af hvorvidt gravningen vil påvirke drikkevandsindvindinger eller markvandingsboringer hos naboer. Beskrivelse af projektarealet i forhold til OSD, følsomme indvindingsområder og indsatsområder. Beskrivelse af vandforsyningsboringer i området, såvel almene som private drikkevandsboringer. Beskrivelse af eventuel sløjfning af boringer i ansøgningsområdet. Vurdering af om projekterne kan have kvalitative og/eller kvantitative påvirkninger på vandforsyning i området. Vurdering af forureningsrisici. Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkning. Data fra GEUS, gældende vandområdeplaner, grundvandskortlægningen og evt. kommunerne. Beregninger som minimum fra BEST. Begrundelse: Processen og påvirkningen er tidligere blevet beskrevet i VVM-redegørelsen fra 2017. Hvorefter det bl.a. beskrives, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af vandindvindingen i private boringer og indvindingsområderne ved Rødekro, Rise samt Hellevad. Ligeledes beskrives, at der ikke er væsentligt forureningsrisici. Genbruges det allerede udarbejdede materiale, skal det sikres at oplysninger fortsat er relevante og opdaterede i henhold til vandområdeplaner etc. Der er observeret flere boringer og mindst et brønddæksel, som formodes at være en markvandingsboring på de ansøgte arealer. Det formodes den sløjfes og ikke længere skal anvendes til vandindvinding. Det er dog ikke oplyst i ansøgningsmaterialet og skal derfor belyses. Aabenraa Kommune har tilkendegivet, at de ønsker modelværktøjet BEST til at beregne kumulative påvirkninger og vandstandssænkninger fra nye indvindinger.
Overfladevand herunder §3 beskyttede søer, moser og Rødå	Beskrivelse og vurdering af § 3 beskyttet overfladevand herunder søer, moser og vandløb på omkring projektarealet. Da det målsatte og § 3 beskyttet vandløb, Rødå i forvejen er i dårlig tilstand, skal det undersøges om projektet kan påvirke grundvandsstanden i eller på anden vis påvirke vandføringen i Rødå. Eventuelle foranstaltninger for at undgå påvirkning beskrives også.

³ Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

	Beskrivelse af vandområdeplanerne for området. Vurdering af projektets påvirkninger af vandområdeplanernes målsætninger. Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkninger af ovenstående. Begrundelse: Processen og påvirkningen er tidligere blevet beskrevet i VVM-redegørelsen fra 2017. Hvorefter det bl.a. beskrives, at der sker en reduktion i vandløbsafstrømningen på op til 0,006 m³/s for Surbæk og Røddå. Det er ikke belyst tilstrækkeligt hvordan råstofindvindingen kan tilrettelægges for at mindske eller undgå denne reduktion således, at projektet kan gennemføres i henhold til indsatsbekendtgørelsens⁴ § 8.
Vandindvindingstilladelse	Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde de nødvendige oplysninger til en ansøgning om vandindvinding for det vandindtag, der sker ved brug af vand til støvbekæmpelse og den vandindvinding, der sker, når der graves råstoffer på matr.nr. 141, 217 og 43 Mjølss, Rise samt 281 Hønkys Egvad i Aabenraa Kommune. Aabenraa Kommune har oplyst, at der er krav om at anvende et ansøgningsskema ved ansøgning om vandindvindingstilladelse. Skemaet indeholder de oplysninger, som kommunen på nuværende tidspunkt anser for et minimum af nødvendige oplysninger. Miljøkonsekvensrapporten skal derfor indeholde de oplysninger der fremgår af det vedlagte skema, samt en udfyldt kopi af skemaet. Skemaet er vedlagt som bilag 2. Begrundelse. Der søges om at grave under grundvandsspejl, hvorfor Aabenraa kommune har oplyst, at der skal udarbejdes en vandindvindingstilladelse.
Kulturarv	
Kulturarv og kulturhistorie	Uddybning: Beskrivelse af områdets fund og fortidsminder jf. databasen Fundogfortidsminder.dk inden for og umiddelbart omkring indvindingsområdet. Vurdering af råstofindvindingens påvirkning af fund og arkæologiske lag inden for og omkring indvindingsområdet. Oplysninger fra myndighedshøringssvar fra Museum Sønderjylland kan bruges til afklaring af områdets arkæologiske fund. Beskrivelse af eventuelle tiltag til forebyggelse af påvirkning samt til de ændringer, der kan ske i graveplanen ved arkæologiske fund, som kan påvirke fremdriften i den planlagte graveplan. Det skal endvidere fremgå af miljøkonsekvensrapporten, hvorledes det sikres, at ukendte arkæologiske værdier ikke påvirkes som følge af råstofindvindingen. Data museets arkæologiske udtalelse om det ansøgte råstofindvindingsområde og evt. forundersøgelser. Begrundelse: Museum Sønderjylland har indgivet høringssvar i myndighedshøringen, hvor det vurderes, at der er stor mulighed for at støde på arkæologiske

⁴ Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

	fund. Det fremgår af VVM-redegørelsen (2017), at der registeret 1 fortidsminde beskyttet af museumsloven på det ansøgte areal (sb. 96 Rise Sogn). Fortidsmindet på matr.nr. 217 Mjøl's, Rise er en stærkt udpløjet rundhøj fra Oldtiden. Fortidsmindet er ikke fredet. Museum Sønderjylland har oplyst via kortmateriale, at fortidsmindet (den overpløjede gravhøj) er placeret i eller nær skellinjen mellem matr.nr. 127, 141 og 217 Mjøl's Rise. Museet forventer, at der stadig er fortidsminderester tilbage i jorden. Disse vil være omfattet af museumslovens § 27. Det betyder, at der ikke må graves, såfremt de dukker op. Museet anbefaler derfor at foretage en forundersøgelse, for at råstofindvindingen ikke sættes på pause. Derudover redegør Museet for, at der findes væsentlige fortidsminder i området og at der med stor sandsynlighed vil fremkomme yderligere væsentlige fortidsminder inden for projektarealet. Museum Sønderjylland anbefaler, at Region Syddanmark giver tilladelse til råstofindvinding under forudsætning af, at området forundersøges og om nødvendigt udgraves. Region Syddanmark vurderer, at der er risiko for at graveplanen må ændres som følge af fund af fortidsminder. Det vurderes derfor at det skal overvejes hvilke konsekvenser evt. fund af fortidsminder vil kunne få for graveplanen.
Materielle goder	
Nedgravede ledninger og kabler	Uddybning: Stedfastsættelse af ledninger og kabler på de ansøgte matrikler. Fastsættelse af graveafstande og respektafstande. Der skal redegøres for eventuelle påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkning. Data: opslag på Ler.dk Begrundelse: På det nedgravede areal forekommer der ifølge ler.dk flere ledningsejere. Det skal derfor sikres, at ledningernes placering ikke påvirker de ansøgte graveplaner og efterbehandlingsplaner. Det skal samtidig undgås, at der kommer følgevirkninger som følge af evt. overgravede ledninger og kabler. Såfremt der forekommer følgevirkninger som resultat af nedgravede ledninger og kabler, skal graveplanen tilpasses og justeres.
Højspændingsledninger	Uddybning: Det skal afklares hvilke graveafstande, som ledningsejer kræver til master og højspændingsledninger på matr.nr 281 Hønkys Egved ved at rette henvendelse og søge dispensation fra ledningsejer (Team 3. parter – El og Energinet Eltransmission). De oplyste graveafstande skal anvendes til at tilpasse den ansøgte graveplan. Begrundelse: Indvinder skal selv sikre at søge dispensation til at grave under højspændingsledningerne på matr.nr. 281 Hønkys Egved. Oplysninger fra dispensationen er nødvendige for at kunne belyse realiserbarheden og udformningen af den ansøgte graveplan.
Kumulative effekter	
	Uddybning: De ovenstående redegørelser og undersøgelser vedr. konsekvenser og påvirkning af grundvandet og hydrologien i området ved indvinding af råstoffer under grundvand skal foretages så det også belyses hvad og hvilken

påvirkning det har, at der indvindes under grundvandsspejlet på flere lokaliteter i området.

Der skal redegøres for påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge og begrænse påvirkninger af ovenstående.

Begrundelse:

Der indvindes op til 720.000 m³ sand, sten og grus under grundvand i eksisterende og ansøgte råstofgrave i nærområdet, hvorfor evt. kumulative påvirkninger af grundvandet og nærliggende beskyttede våde naturtyper skal belyses og vurderes.

I vvm-redegørelsen fra 2017 er kumulative effekter fra råstofindvindingen fra Kudsk & Dahls første råstofindvindingsområde medtaget. Det vurderes, at der ikke sker væsentlige kumulative påvirkninger. Genbruges det allerede udarbejdede materiale, skal det sikres at oplysningerne fortsat er aktuelle.

4. Miljøemner, der ikke indgår i miljøkonsekvensrapporten

Region Syddanmark har i afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold vurderet, at følgende miljøemner ikke vil medføre risiko for væsentlige miljøpåvirkninger og derfor ikke vurderes nærmere i den videre proces.

Tabel 3: Miljøemner, som ikke skal med i miljøkonsekvensrapporten:

Miljøemner	Begrundelse for, at forholdet ikke vurderes nærmere
Jord og V1 og V2 kortlagte arealer.	Råstofindvindingen vil midlertidigt lægge beslag på arealer, som hidtil har været anvendt til jordbrug. Arealet vil blive efterbehandlet til natur. Der er v1 kortlagte arealer på matr.nr. 24 Hønkys Egvad, som allerede er blevet belyst i miljøredegørelsen for 2017. Ligeledes er andre kortlagte arealer også gennemgået i miljøredegørelsen. Arealerne er mere end 500 meter væk i nordvestlig retning fra det ansøgte projektområde. Der findes ikke kortlagte arealer indenfor det aktuelt ansøgte projektområde, Nr. Hostrup 2. Ej heller findes der v1 eller v2 kortlagte arealer umiddelbart uden for det aktuelt ansøgte område. Et enkelt v1 kortlagt areal findes syd fra det aktuelt ansøgte område. Grundvandspotentialet går fra nord mod sydvestlig retning ved den omtalte v1 kortlægning og dermed væk fra det ansøgte råstofområde. Region Syddanmark vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt belyst, således at emnet jord ikke skal belyses yderligere i miljøkonsekvensrapporten.
Natura 2000 områder	Region Syddanmark har udarbejdet en væsentlighedsvurdering for Natura 2000 områder. Det er vurderet, at projektet ikke påvirker Natura 2000 områderne og derfor skal disse ikke beskrives i miljøkonsekvensrapporten.
Støv	Der er beskrevet foranstaltninger til at afværge af støv fra grusgravene i ansøgningsmaterialet. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om støv.

Klima	I miljøvurdering af Råstofplan 2020 er der foretaget en vurdering af klimatiske faktorer, og det er vurderet, at planen samlet set har en positiv virkning på klimatiske faktorer. Nærværende projekt vurderes i tillæg hertil ikke at påvirke klimaet væsentligt.
Trafik	Den samlede indvindingsmængde for Nr. Hostrup Grusgrav (Nr. Hostrup 1 og 2) vil fortsat være 300.000 m³/år, som den er nu. Der er en eksisterende overkørselstilladelse. Mængden af lastbiler er der redegjort for i miljøredegørelsen fra 2017, samt fra ansøgningen. Den eksterne tragik til og fra grusgraven ændres ikke. Derudover er en af de andre aktørernes råstofgrave i området lukket, hvorfor den samlede trafikbelastning er faldet. Region Syddanmark har kigget på flyfoto fra 2017 og frem til 2024. Der er ikke kommet nye store boligområder til i området siden den eksisterende grusgrav startede og der er heller ikke fundet mere industri/råstofindvinding, eller lignende, som kan have en akkumulerende påvirkning af trafikken i området. Der er ikke oplysninger om nye lokalplaner med nye boligområder i nærheden af det ansøgte projektområde. Kommunen har i deres bemærkninger til myndighedshøringen af ansøgning skrevet, at da der ikke er ændringer i trafikbelastningen, har de ikke bemærkninger. Kommunen nævner, at jordvolde ikke må være til gene for oversigtsforhold eller adgangsveje til private lodsejere og monitoringsbrønde. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om trafik.
Lys	Kudsk & Dahl A/S oplyser i ansøgningen og miljøredegørelsen, at der kan forekomme belysning i forbindelse med driften i mørke perioder – vinterperioder – typisk i morgentimerne. Belysningen vil blive rettet til/ vendt således, at gene for omgivelserne undgås. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om lys.
Affald	Kudsk & Dahl A/S oplyser i ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen fra 2017, hvordan de allerede håndterer affald. Det fremgår, at al affald både farligt affald og almindeligt husholdningsaffald håndteres og bortskaffes efter gældende regler, dvs. affaldsbekendtgørelsen mv. og de kommunale affaldsregulativer. Affaldet håndteres på materialepladsen, som ikke er en del af det aktuelle ansøgningsområde.
Vibrationer	Råstofindvinding skaber alene vibrationer i de helt nære omgivelser til brydning af råstoffer, som erfaringsmæssigt ikke har betydning på afstande over 25 meter. Ansøgt areal er 25 meter fra bygninger. Det vurderes ikke for påkrævet at vurdere emnet nærmere i miljøkonsekvensrapporten.
Lugtgener	Råstofindvinding vurderes ikke at medføre lugtgener. Indvinding af råstoffer giver ikke anledning til iltning af stoffer i jorden, som vil kunne give lugtgener, og der bruges ikke stoffer i produktionen, der kan give lugtgener.
Materielle goder (ejendomspriser)	Projektet kan have stor betydning for ejendomspriser i området både under indvindingen og efter indvindingen. Påvirkningen kan være modsatrettet og tidsforskudt. Dog gælder undersøgelse af de miljømæssige indvirkninger på de materielle goder – og ikke den værdimæssige indvirkning på de materielle goder. Det betyder, at der ikke kræves en vurdering af, om projektet vil påvirke værdien af fast ejendom og i givet fald, hvor stor en eventuel op- eller nedgang anslås at

	være.
Katastrofer og ulykker	Råstofindvinding er ikke omfattet af risikobekendtgørelsen. Det vurderes, at der ikke er behov for yderligere oplysninger om katastrofer og ulykker.
Landskab	Det ansøgte projektområde er i Aabenraa Kommuneplan 2015- 2026 ikke omfattet af områder for særlig værdifuld landbrug, ønsket skovrejsning, værdifulde geologiske områder, bevaringsværdigt landskab, økologiske forbindelser eller større sammenhængende landskaber. Området ligger lige ved siden af et udpeget område som "økologisk forbindelse". Råstofindvindingen vil på sigt kunne understøtte den påtænke økologiske forbindelse i området, da landbrugsarealet vil få flere mindre områder med naturarealer. Det er samlet Region Syddanmarks vurdering, at der ikke er behov for at belyse forholdene til landskabet yderligere, end det allerede er gjort i miljøredegørelsen (2017).

5. Habitatbekendtgørelsen⁵ - væsentlighedsvurdering

Ca. 5 km syd-øst for projektarealet ligger Natura 2000 område N96 Bolderslev Skov og Uge Skov. Området er udpeget som habitatområde H85 Bolderslev Skov og Uge Skov. Området har et samlet areal på ca. 887 ha. Bolderslev Skov danner sammen med Uge Skov en af Danmarks største naturskove. Natura 2000-området er primært udpeget for at bevare værdierne i disse skoves skovnaturtyper, en række søtyper og stor vandsalamander. Her findes desuden en række enge, som afgrænses ekstensivt og større lysåbne arealer, som er overladt til naturlig tilgroning. De naturlige vandløb er forholdsvis små og tørrer ud om sommeren. De ligger i naturligt forløb og har på nogle strækninger et betydeligt fald. Alle dele af habitatområdet er statsskov.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde ligger henholdsvis ca. 12,5 km og ca. 25 km væk.

Udpegningsgrundlaget for Natura2000 området er opsummeret i nedenstående skema.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 85		
Naturtyper:	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Kildevæld* (7220)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Bøg på muld (9130)
	Ege-blandskov (9160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Stor vandsalamander (1166)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Figur 5. Figuren viser en opsummering af udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-område.

Ifølge basisanalysen 2022-2027 er de væsentlige trusler mod naturtilstanden i Natura 2000 område nr. 85

⁵ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse områder.

Bolderslev Skov og Uge Skov tilgroning af lyskrævende naturtyper med høje urter og vedplanter, uhensigtsmæssig hydrologi i vådbundsnaturtyper, direkte påvirkning fra landbrugsdrift på tilstødende arealer, forekomst af invasive arter og arealandel med drift.

Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding af sand, grus og sten er forholdsvis lokale. Påvirkningerne kan være støv, støj, vibrationer, emission af kvælstofoxider, grundvandspåvirkning og påvirkning af vandløb. Støv fra en råstofgrav findes primært lige omkring råstofgraven og i forbindelse med transport af råstofferne ud af projektområdet. Der vil ikke være påvirkning af habitatområde nr. 85 af støv fra råstofindvinding i projektarealet, som er ca. 5 km væk.

Støjen fra projektet vil ikke give en påvirkning af habitatområde nr. 85, idet støjen fra grusgrave ikke høres på afstande af 5 km.

Vibrationer fra råstofindvinding uddør over korte afstande og vil ikke medføre en påvirkning af habitatområde nr. 85.

Emission af kvælstofoxider vil kunne påvirke nærområdet omkring grusgraven, men ikke habitatområde nr. 85, som ligger ca. 5 km væk.

Ifølge Miljøstyrelsens Miljøprojekt nr. 526 og erfaring fra indvindere, så påvirkes grundvandet kun lokalt uden for gravesøer. Der vil ikke være en påvirkning af grundvand over 2 km væk fra projektarealet. Det vurderes derfor, at der ikke kan ske væsentlig påvirkning af grundvandet i Habitatområde nr. 85 på baggrund af råstofindvinding i nærværende projektareal.

Der er heller ikke en direkte forbindelse via vandløb mellem projektarealet og Habitatområde nr. 85.

Derudover ligger Natura 2000-området på den anden side af den jyske højderyg. Så råstofgravning under grundvandsspejlet vil ikke påvirke hydrologien i Habitatområde nr. 85.

Stor vandsalamander ses på udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 85. Stor vandsalamander vandrer oftest ikke mere en 500 meter fra sit yngleområde og da der er mere end 4 km til projektarealet samt større veje som skal krydses vurderes det, at stor vandsalamander ikke påvirkes inden for habitatområdet af det ansøgte projekt.

Region Syddanmark vurderer, at råstofindvinding i projektarealet ikke vil påvirke naturtilstanden inden for Habitatområde nr. 85, hverken direkte eller indirekte.

Rødå, som løber syd for det ansøgte projektområde er et tilløb til Vidåen. Vidåen er en del af Natura 2000 område N89 Vadehavet og Ramsar område nr. 27 Vadehavet. Vidåen er en del af habitatområde H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen og så løber åen ud i habitatområde H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og fuglebeskyttelsesområde F57 Vadehavet.

Natura 2000-område nr. 89, vadehavet har et samlet areal på 149.869 ha, hvoraf størstedelen er hav. Der indgår også arealer med søer og vandløb. Nærmeste del af Natura2000 området er dele af Arnå, som ligger ca. 18 km eller længere væk. Nærmeste større flade af Natura 2000 -området ligger ca. 30 km eller længere væk.

Udpegningsgrundlaget for natura 2000 området er flere naturtyper og flere forskellige arter. Herunder er de væsentligste naturtyper i relation til det ansøgte projekt, de naturtyper, som er relateret til Rødå, bl.a. vandløb (3260) og flodmunding(1130). For arter er der på udpegningsgrundlaget forskellige fugle og forskellige vandlevende dyr som laks, odder, flodlampret, snæbel, bæklampret og dyndsmerring samt grøn køllegrønsmed⁶. For en fyldestgørende liste af udpegningsgrundlaget henvises til side 15.

Der vil ikke ske udledning af spildevand eller overfladevand i forbindelse med det ansøgte projekt og der sker ikke anvendelse af miljøfremmede stoffer, som pesticider samt gødning ved råstofindvinding. Den i VVM-

⁶ For en fyldestgørende liste af udpegningsgrundlaget henvises til side 15 i Miljøministeriets udgivelse "Natura 2000-plan 2022-2027 Vadehavet, Natura 2000- område nr. 89, Habitatområde H78, H86, H90 og H239, Fuglebeskyttelsesområde F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F63, F65 og F76. Udgivet juni 2023.

redegørelsen fra 2017 beskrevne og mindre effekt, som der vil kunne ske på de hydrologiske forhold er meget lille og begrænset til lokale påvirkninger, og derfor ubetydelig i habitatområdet, når Rødå er løbet til Arnå og til sidst Vidå.

Derfor er det regionens vurdering, at der ikke vil kunne ske en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for natura 2000 området vadehavet N89.

Natura 2000-området er udpeget som 4 habitatområder og 10 fuglebeskyttelsesområder:

Habitatområder i N89		
H78	Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde	Esbjerg, Fanø, Tønder, Varde, Vejen og Haderslev Kommune
H86	Brede Å	Tønder Kommune
H90	Vidå med tilløb, Rudbøl sø og Magisterkogen	Aabenraa og Tønder kommune
H239	Alslev Ådal	Esbjerg og Varde Kommune
Fuglebeskyttelsesområder i N89		
F49	Engarealer ved Ho Bugt	Esbjerg og Varde Kommune
F51	Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb	Esbjerg Kommune
F52	Mandø	Esbjerg Kommune
F53	Fanø	Fanø Kommune
F55	Skallingen og Langli	Varde Kommune
F57	Vadehavet	Esbjerg, Fanø, Tønder og Varde Kommune
F60	Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen	Tønder Kommune
F63	Sønder Ådal	Aabenraa og Tønder Kommune
F65	Rømø	Tønder Kommune
F67	Ballum Enge, Husum Enge og Kamper Strandenge	Tønder Kommune

Denne Natura 2000-plan omhandler alle fuglebeskyttelses- og habitatområder i Natura 2000-område nr. 89. For at lette overblikket og sikre fokus i de enkelte delområder, behandles hvert fuglebeskyttelsesområde selvstændigt i kapitel 5 "Områdets fuglearter". Habitatnaturtyper og arter behandles samlet for de fire habitatområder i basisanalysens kapitel 3 "Områdets naturtyper" og kapitel 4 "Områdets habitatarter".

På baggrund af ovenstående er det Region Syddanmarks samlede vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af Natura 2000 områderne. Det er dermed også Region Syddanmarks vurdering, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering i medfør af habitatbekendtgørelsen § 6, stk. 2.

6. Høring af berørte myndigheder og offentligheden

Udkast til afgrænsningsudtalelsen har været i høring fra den .xx.xx. xx til den .xx . xxxx ved myndigheder og offentligheden. Høringssvar er blevet indarbejdet i den endelige afgrænsningsudtalelse.

Regionen har vurderet, at parter og berørte myndigheder er følgende:

Myndigheder:	E-mail
Aabenraa Kommune	lha@aabenraa.dk industri@aabenraa.dk
Museum Sønderjylland	planer@msj.dk
Hans Schmidt, Energinet Eltransmission	3.parter@energinet.dk
Landbrugsstyrelsen	CVR.nr.: 20814616

Information om offentlig høring sendt til:	
Kudsk & Dahl A/S (ansøger)	stine.kvorning@unicon.dk
Lodsejere og beboere Hydevadvej 4	Via digital post
Lodsejere og beboere Hydevadvej 6	Via digital post
Lodsejere og beboere Hydevadvej 17	Via digital post
Lodsejere matr. nr. 127 Mjøl's Rise	Via digital post
Lodsejere matr. nr. 141 Mjøl's Rise	Via digital post
Lodsejere matr.nr. 217 Mjøl's Rise	Via digital post
Lodsejere matr.nr. 229 Mjøl's Rise	Via digital post
Lodsejere matr. nr. 241 Mjøl's Rise	Via digital post
Lodsejere matr.nr. 43 Mjøl's Rise	Via digital post
Lodsejere matr.nr 223 Mjøl's Rise	Via digital post
Lodsejere matr.nr 301 Hønkys Egvad	Via digital post
Lodsejere matr.nr. 241 Hønkys Egvad	Via digital post
Lodsejere matr.nr. 286 Hønkys Egvad	Via digital post
Lodsejere matr.nr. 101 Hønkys Egvad	Via digital post
Lodsejere matr.nr. 13 Hønkys Egvad	Via digital post
Lodsejere og beboere Hellevadvej 53A	Via digital post
Lodsejere og Beboere Hellevadvej 51	Via digital post
Lodsejere og beboere Hellevadvej 49	Via digital post

Der er indkommet høringssvar

Her samles et sammendrag af de indkomne høringssvar med Region Syddanmarks bemærkninger til høringssvaret. Høringssvarene er vedhæftet i bilag 1.

7. Afgørelser fra andre myndigheder

For at det ansøgte delprojekt kan gennemføres i sin helhed, vurderer Region Syddanmark at det er nødvendigt med følgende tilladelser og dispensationer:

Aabenraa Kommune:

- vandindvindingstilladelse
- dispensation fra søbeskyttelseslinjen

Tilladelser uden for samordningspligten:

- Vejadgang/overkørselstilladelse – eksisterende vejadgang skal anvendes og tilladelse er meddelt.
 - Dispensation fra El Transmission til gravning under højspændingsledning og master

8. Videre forløb

Efter høringsfristens udløb fremsender regionen den tilrettede afgrænsningsudtalelse til ansøger, hvorefter ansøger udarbejder og indsender en miljøkonsekvensrapport for det ansøgte projekt. Når regionen har sikret sig, at ansøgers miljøkonsekvensrapport opfylder kravene, foretages en miljøvurdering, og rapporten sendes i 8 ugers offentlig høring. Miljøkonsekvensrapporten og høringssvar skal til politisk behandling, hvorefter der udarbejdes et udkast til selve råstoftilladelsen. Udkastet til råstoftilladelsen sendes i 4 ugers partshøring. Når høringsperioden er afsluttet, vurderes det, om de indkomne bemærkninger giver anledning til ændringer i afgørelsen. Den endelige råstoftilladelse annonceres på regionens hjemmeside med 4 ugers klagefrist.

Hvis I har spørgsmål eller kommentar, er I velkomne til at kontakte undertegnede pr. mail mclh@rsyd.dk eller på telefon 23805519.

Venlig hilsen

Mette Hedegaard
Råstofsagsbehandler

9. Bilag 1 Høringssvar

(udfyldes efter høring af udkast til afgrænsningsudtalelse)

UDKAST

**10. Bilag 2 Aabenraa Kommunes ansøgningsskema til "ANSØGNING OM
TILLADELSE TIL GRUNDVANDSSÆNKNING OG BORTLEDNING AF
GRUNDVAND"**

UDKAST

Aabenraa Kommune

Grundvands- og drikkevandsgruppen
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Telefon: 73 76 76 76
vand@aabenraa.dk

Aabenraa
Kommune

ANSØGNING OM TILLADELSE TIL GRUNDVANDSSÆNKNING OG BORTLEDNING AF GRUNDVAND

TJEKLISTE FOR VEDLAGTE BILAG

Inden ansøgning sendes, så kryds her af, om alle bilag er vedlagt.

- ☐ Kort med placering af borer/sugespidser, pumper, udledning, samt evt. forureningskilder
- ☐ Pejledata, hvis der er stillet krav i boretilladelse
- ☐ VVM-ansøgning
- ☐ Fuldmagt, hvis ansøger ikke er ejer
- ☐ Særlige vilkår stillet af kommunen: _____

OPLYSNINGER TIL ANSØGNING

Ansøgning på vegne af	angiv tekst	CVR eller CPR:	angiv tekst
Ansøger (virksomhed):	angiv tekst		
Kontaktperson:	angiv tekst		
Mobilnummer:	angiv tekst	e-mail:	angiv tekst
Formål med grundvandssænkning/bortledning	angiv tekst		
Beliggenhed (adresse/matr.nr)	angiv tekst		
Ejer af areal/arealer	angiv tekst		
Tidspunkt for start af projektet	angiv tekst		
Varighed af grundvandssænkningen	angiv tekst		
Forventet grundvandssænkning (meter)	angiv tekst		

Bortledning af vand

Den samlede mængde bortledt vand (m ³ pr år)	angiv tekst
Hvor ledes det oppumpede grundvand hen?	angiv tekst
Er der indhentet tilladelse til udledning?	angiv tekst

Indvinding fra boring

Indtag til grundvandssænkning/indvinding af grundvand	A-boring: ☐ B-boring: ☐ Sugespids: ☐
Brøndborer	angiv tekst
Antal borer og/eller sugespids (angiv også på kort)	angiv tekst
Boreddybde og/eller dybde til sugespidsindtag (meter)	angiv tekst

Indvinding af overfladevand

Hvorfra skal der indvindes?	Sø: ☐ Vandløb: ☐ Andet: ☐ _____
Hvor skal vandet indvindes fra? (angiv også på kort)	angiv tekst

Særligt ved grusgravning

Særligt ved grusgravning	
Hvor meget vand overfladevand indvindes og bortledes der i forbindelse med råstofindvinding?	Pr. time: angiv tekst m ³ Pr. døgn: angiv tekst m ³ Årligt: angiv tekst m ³
Hvor meget vand overfladevand indvindes og bortledes der i forbindelse med grusvask?	Pr. time: angiv tekst m ³ Pr. døgn: angiv tekst m ³ Årligt: angiv tekst m ³
Anlæg	
Pumpestørrelse (m ³ pr time)	angiv tekst
Forventet måler på anlæg	angiv tekst
Andre forhold	
Er der indvindingsboringer inden for 300 meter fra grundvandssænkningen?	angiv tekst
Er der risiko for sætninger på sætningsfølsomme bygninger/konstruktioner eller mobilisering af jordforurening?	angiv tekst
Hvis ja; hvilke foranstaltninger iværksættes for at hindre dette.	
Skal der etableres monitoringsboringer for at dokumentere sænkningens udbredelse og dermed dokumentere, at der ikke sker sætningsskader eller mobilisering af en jordforurening. Det skal oplyses og begrunde ved hvilke sænkning (i meter), der skal iværksættes foranstaltninger.	angiv tekst

FORURENINGSFORHOLD		
OBS: En boring skal overholde en række afstandskrav til forureningskilder med videre. Nogle af de hyppigst forekomne forureningskilder er nævnt her, samt den vejledende afstand til boringer.		
Afstand	Forureningskilde m.v.	Overholdes afstandskrav?
5 m	Skel, vej, bygning, p-plads, lavspændingsluftledninger eller jordkabler	☐
10 m	Grøfter, vandløb, åbne vandarealer og højspændingsluftledninger eller jordkabler	☐
15 m	Septiktanke, samletanke for husspildevand, ledninger for overflade- og regnvand, drænledninger med spildevand såfremt ledninger er udført med tætte rør og samlinger	☐
25 m	Stalde, møddinger, gylletanke, ensilageoplag, nedsivningsanlæg for tagvand (hvis indvindingsanlægget ikke skal levere vand af drikkevandskvalitet)	☐
50 m	Stalde, møddinger, gylletanke, ensilageoplag, nedsivningsanlæg for tagvand (hvis indvindingsanlægget skal levere vand af drikkevandskvalitet)	☐
30 m	Olie- og benzintanke inkl. påfyldnings- og udluftningsrør	☐
50 m	Forsyningsledninger for gas og olie og vandindvindingsanlæg på naboejendomme	☐
75 m	Jordvarmeanlæg (varmeslanger), varmeindvindingsanlæg, rensningsanlæg og pumpestationer for spildevand	☐
100 m	Kirkegård	☐
150 m	Slambed for spildevandsrensning, losseplads, slagge-, flyveaskeoplag og skrotplads	☐
150 m	Nedsivningsanlæg for vejvand, husspildevand og spildevand fra malkerum (hvis indvindingsanlægget ikke skal levere vand af drikkevandskvalitet)	☐

Kilde: Dansk Ingeniørforenings norm for mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg, 2. udgave, 1988. Dansk Standard DS 441.

EVENTUELLE BEMÆRKNINGER
UDKAST